

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาได้รับการพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองเพียงใด บ่มขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดการศึกษาในศาสตร์แขนงต่าง ๆ เป็นสำคัญ ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษาเสมอ เพื่อให้การศึกษาค่าเงินไปด้วยดีและบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก จนมีผู้กล่าวไว้ว่า "หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา"

นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สุขภาพกับการศึกษาเป็นของคู่กัน และยากที่จะแยกออกจากกันได้ การตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพที่มีต่อการศึกษากังกล่าวมีมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณแล้ว ดังเช่นที่ปรัชญาเมธีอริสโตเติล (Aristotle) และเพลโต (Plato) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า "ก่อนที่จะให้การศึกษาทางอื่น ๆ สมควรจะให้เด็กมีสุขภาพดีเสียก่อน" (สุชาติ โสมประยูร 2526: 7) วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี เพราะการเรียนการสอนสุขศึกษาจะทำให้เด็กมีความรู้และทัศนคติที่ดีทางด้านสุขภาพ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเพื่อให้มีสุขภาพดีด้วยเหตุนี้วิชาสุขศึกษาจึงได้รับการบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษามาเป็นเวลายาวนาน ดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บรรจุวิชาสุขศึกษาลงในหลักสูตรของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์กเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1916 (พ.ศ. 2459) สำหรับในประเทศไทยหลักสูตรวิชาสุขศึกษาได้รับการบรรจุอยู่ในหลักสูตรฉบับแรกของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2438 ซึ่งได้กำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือชื่อ "วิชาน่ารู้เรื่องร่างกายของเรา" (สุชาติ โสมประยูร 2526: 92) และจากนั้นมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร วิชาสุขศึกษาก็ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและบรรจุอยู่ในหลักสูตรทุกฉบับตลอดมาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรวิชาสุขศึกษาได้บรรจุอยู่ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 เป็นครั้งแรก

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการศึกษาทางทันตสุขภาพไว้ว่า "ให้มีบุคลิกภาพ สุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" (กระทรวงศึกษาธิการ 2519: 1) และได้กำหนดให้เปลี่ยนระบบการศึกษาใหม่ โดยจัดจำนวนปีของการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้เท่ากัน (ระบบ 6 : 3 : 3) ในปี พ.ศ. 2521 ได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และต่อมา พ.ศ. 2524 ได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยจัดสอนวิชาต่าง ๆ เป็นระบบหน่วยกิต สำหรับวิชาสุขศึกษาให้รวมอยู่ในหมวดวิชาพละนามัย และเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนจึงจะถือว่าจบหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นถือว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะต้องกระทำอยู่เสมอ เพื่อให้หลักสูตรเหมาะสมและทันสมัยตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อมีการนำเอาหลักสูตรไปดำเนินการใช้สักระยะหนึ่ง ก็จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาคึกคักประเมินผลหลักสูตรทั้งในเชิงระยะสั้น ระหว่างที่หลักสูตรกำลังดำเนินการใช้อยู่ (Formative evaluation) และในเชิงระยะยาวเมื่อหลักสูตรได้ใช้ไปครบตามกำหนดเวลาแล้ว (Summative evaluation) ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของกระบวนการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร และควรจะปรับปรุงหลักสูตรอย่างไรบ้าง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่เดิมในเวลาที่ใช้หลักสูตรนั้น การนำเอาหลักสูตรไปใช้จึงนับได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตร และผู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้ก็คือผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้จริง ๆ อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ดังที่ มารศรี ภิรมย์ราช (2519: 50) ได้กล่าวไว้ว่า

ในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนักเรียน จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ และทำความเข้าใจกับหลักสูตรและการสอน เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่วนผู้ที่มีความสำคัญน่าจะกล่าวถึงคือ ผู้บริหารซึ่งจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ความรู้ ความสะดวก ตลอดจนกำลังใจ เพื่อให้การสนทนาระหว่างผู้เรียนเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร...

โดยที่หลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตรที่ประกาศใช้โดยมิได้มีการทดลองใช้มาก่อน จึงไม่มีโอกาสได้ทราบถึงข้อบกพร่อง ปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่มีในหลักสูตร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินผลหลักสูตรไปพร้อม ๆ กันกับขณะที่หลักสูตรดำเนินการใช้อยู่เป็นระยะ ๆ และเมื่อหลักสูตรใช้ครบกำหนดเวลาแล้ว กล่าวคือ เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นมา จนถึงสิ้นปีการศึกษา 2526 ถือว่าเป็นการนำเอาหลักสูตรไปใช้ครบชั้นเรียนแล้ว แต่การศึกษาติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ดังกล่าวยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นว่า ควรจะได้มีการสำรวจและศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาหลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ไปใช้โดยคงซึ่งใดแก่ ผู้บริหาร ของโรงเรียนและครูสุศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหลักสูตร ดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน การจัดทำ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสุศึกษา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสุศึกษา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของผู้บริหารในโรงเรียนและครูสุศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่คำนึงถึงประสมการณ์ในการสอนและอายุของประชากร
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน เพราะฉะนั้น ความคิดเห็นที่ได้อาจถือว่าเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ที่เชื่อถือได้

คำจำกัดความในการวิจัย

ครูสุศึกษา หมายถึง ครูผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาสุขศึกษาให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
2. เป็นแนวทางและขอเสนอแนะในการนำเอาหลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
3. เป็นแนวทางแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตร วิชาสุขศึกษาให้เหมาะสม
4. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป